

Halden kirkelige fellesråd legger til grunn for sitt høringssvar en forutsetning at et fellesorgan for soknene/kirkelig fellesråd får videreført nødvendig rettslig handleevne til fortsatt å kunne opptre som ansvarlig arbeidsgiver, kirkebyggforvalter og gravplassmyndighet i ny lov, og henstiller til Kirkerådet om å legge til grunn en tilsvarende forutsetning i sitt videre arbeid.

Noen av forslagene til endringer i kirkeordningen vil etter vår oppfatning kunne bidra til å svekke det kirkelige demokrati. Konkret gjelder dette forslag til utforming av kap. 1, §§ 5 og 6 og forslaget til endret formålsbestemmelse for Bispemøtet i kap. 5, § 39. HKF mener at disse endringsforslagene ikke bør vedtas med nåværende ordlyd.

Prinsippet om demokratisk forankring av det kirkelige styringsansvar har representert en bærebjelke i utviklingen av dagens kirkeordning. Demokrati som verdi og prinsipp er dessuten viktig i et større samfunnsmessig perspektiv. En vil i denne sammenheng peke på at demokratireformen var en forutsetning sett fra statens side for fristillingen av Den norske kirke i 2008. Demokrati er fortsatt en uttalt forutsetning for tildeling av statlige midler til Den norske kirke, jf. senest fremlegg til statsbudsjett for 2019. Bestemmelser som vil kunne tolkes som en svekkelse av det kirkelige demokrati, vil derfor både representere en kursendring når det gjelder Den norske kirkes nåværende styringsform – samt innebære en risiko i forhold til samfunnsmessig legitimitet.

I en slik sammenheng er det også viktig at alle som er valgt inn i kirkens ulike råd/utvalg, og alle kirkelige ansatte uansett stilling må gis tydeligere legitimitet for sitt virke og arbeid i kirken.

I nåværende tjenesteordning som gjelder for kateketer heter det at «*kateketen skal lede menighetens undervisningstjeneste.*» Forslaget til ny § 6 kan det virke som at kateketens ledelse og ansvar reduseres/fjernes, og at menighetens innflytelse reduseres. HKF ønsker ikke en kirkeordning som reduserer soknets lokale innflytelse.

I Kirkerådets høringsdokument står det om kap. 1, § 4 at «Folkekirkebegrepet understreker at Den norske kirke består av alle dem som er døpt inn i kirkens fellesskap. Som folkekirke forholder Den norske kirke seg til allmenne livserfaringer i samfunnet, og kirken søker gjennom gudstjenester og kirkelige handlinger samt i sin øvrige virksomhet å reflektere menneskelivet i dets mangfold. Dernest innebærer betegnelsen en vektlegging av den lokale menighet som en viktig del av lokalsamfunnet og som en av institusjonene som er med å binde samfunnet sammen.

HKF mener at § 4 bør gjennomgås med sikte på å få fram en tydeligere beskrivelse av kirkens kjennetegn som folkekirke.

HKF er uenig i en utvikling som vil kunne medføre svekket styringsmessig handlingsrom for kirkens valgte demokratiske organer. Vi foreslår derfor at § 5 utgår i sin nåværende form fra kirkeordningen og at § 6, siste ledd gis ny utforming:

«Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skal på alle nivåer være forankret i demokratisk valgte styringsorganer. Valgte styringsorganer med personal- og forvaltningsansvar skal ha en daglig leder som står ansvarlig overfor disse.

Hvert sokn skal være sikret en ordnet tjeneste med Ord og sakrament (prestedtjeneste) og står under tilsyn av biskopen i det bispedømmet soknet hører til. Prestedtjenesten er representert i de valgte styringsorganer etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.»

§ 15 Soknets organer

I andre ledd åpnes det for at menighetsråd i en kommune kan etablere et felles menighetsråd. HKF forutsetter at det i tilfeller der det etableres et felles kirkelig råd i hele kommunen avklares at også fellestrådsoppgaver tillegges det nye rådet i tråd med dagens ordning i ettsoknskommuner, slik at det ikke åpnes for å etablere parallelle råd (felles menighetsråd) til kirkelig fellestråd i samme kommune.

§ 21 Menighetsmøtet

Her gis det anledning til at biskop, prost og sokneprest kan ta del i møtet, men «*bare stemme om de ellers er stemmeberettiget i soknet.*» HKF mener det også bør vurderes om også andre kirkelige ansatte som har sitt virke i menigheten bør gis den samme mulighet, og på samme vilkår som biskop, prost og sokneprest.

§ 23 Kirkelig fellestråds sammensetning

I høringsutkastet står det at «*I tillegg kan kommunen velge en representant*». HKF mener at kan bør byttes ut med bør eller et annet ord som forsterker behovet for en politisk valgt representant til fellestrådene, - spesielt der, som i de fleste kommuner, fellestrådene er tildelt ansvaret for gravferdsordningen.

Kapittel 4, § 28

Her overføres ansvaret i hovedsak fra departemental styring, til et ansvar som Kirkerådet overtar.

Forslaget til første ledd i denne bestemmelsen åpner samtidig for at kirken nasjonalt kan endre vesentlige rammer for soknets forvaltningsansvar av egne kirker.

Etter vår vurdering er formuleringen i første ledd i § 28 ubeskyttet og bør gjennomgås nærmere. Forholdet mellom soknets alminnelige eierrådighet og Kirkemøtets mulighet til å regulere forvaltningen av kirkene forutsettes å legge til grunn at soknets forvaltningsansvar og eierrådighet fastholdes. HKF mener det er behov for ytterligere klargjøring av hva som er grensene for Kirkemøtets myndighetsutøvelse ovenfor soknene på dette området. En slik klargjøring bør etter vårt syn foreligge før Kirkemøtet vedtar kirkeordningen.

Kapittel 5, § 36 og 39

Vi henviser til § 36 som omhandler Kirkemøtets oppgaver, og hvor forholdet mellom Kirkemøtet og Bispemøtet tydeliggjøres inn i selve kirkeordningen. Dette tydeliggjør bispemøtets myndighet, men vi finner ikke endringer som i sterkere grad kan forsterke soknets medvirkning.

Ved § 39 ser vi en endring i forhold til nåværende rettstilstand ved at «Bispemøtet skal utøve tilsyn med og pastoralt lederskap i Den norske kirke». Vi har forstått det slik at dette til nå har

vært biskopens oppgave, men her flyttes tydeligvis myndigheten til bispemøtet. Vi stiller spørsmål om hva slags virkning dette har i forhold til de demokratiske prosessene som soknene er en del av i f.eks prosessen fram mot utnevningen av ny biskop.

Uttrykket «pastoralt lederskap» brukes her uten nærmere utdypning i hva det innebærer. Fellestrådet er usikker på hvordan dette uttrykket er å forstå, og mener at dette bør defineres dersom det skal stå i kirkeordningen.

Kapittel 6, § 48

HKF er positiv til at bestemmelsen med at menighetsråd og fellestråd skal ha et partssammensatt utvalg med arbeidsgiver- og arbeidstakerrepresentanter videreføres. Vi registrerer at bestemmelsen er foreslått endret tilsvarende en nylig endring i kommuneloven, slik at «Hvis minst $\frac{3}{4}$ av de tilsatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger». I dag heter det «med mindre partene avtaler at slike saker skal behandles på annen måte».

Ordnningen med partssammensatte utvalg er viktig for forholdet mellom arbeidsgiveren og de ansatte og er regulert gjennom avtaler mellom partene. Vi ser av § 48 at ordlyden instruerer soknets organer, og ber om at det undersøkes om Kirkemøtet har hjemmel til dette